

Hyvinvointilautakunnan valinta

KHALL 26.05.2025 § 124
226/00.00.01/2025

Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot sekä toimikunnat.

Kuntalain 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi tai kuntalaissa toisin säädetä.

Hallintosäännön 10 §:n mukaan hyvinvointilautakunnassa on seitsemän (7) jäsentä. Puheenjohtajalla ja jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee lautakuntien jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat on valittava valtuutettujen keskuudesta.

Kuntalain 33 §:n mukaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa, jollei valtuusto ole päättänyt puheenjohtajamallista.

Hallintosäännön 33 §:n mukaan hyvinvointilautakunnan vastuulle kuuluvat hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen, työllisyyden hoito, kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut sekä ikääntyneiden palvelut. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siihen sisältyvä eriarvoisuuden vähentäminen, osallisuuden vahvistaminen ja terveyserojen kaventaminen.

Kuntalain 71 §:ssä on määrätty yleinen vaalikelpoisuus kunnan luottamustoimeen. Sillä tarkoitetaan edellytyksiä, jotka henkilön on täytettävä, jotta hänet voidaan ylipäättänsä valita kunnan luottamustoimeen.

Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Lähtökohtana on, että henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen valtuustoon, ei ole vaalikelpoinen myöskään lautakuntaan. Vaalikelpoisuudesta valtuustoon säädetään kuntalain 72 §:ssä.

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

- 1) valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;

- 2) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
- 3) kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
- 4) kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on annettava ennen kuin henkilö valitaan luottamustoimeen. Laissa ei säädetä suostumuksen kirjallisesta muodosta, lukuun ottamatta valtuustoehdokkaan antamaa suostumusta. Suositeltavaa on ottaa kaikki suostumukset kirjallisina, jolloin annettu suostumus voidaan tarvittaessa näyttää toteen.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta valtuustoa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Lain mukaisen sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten ja varajäsenten kohdalla.

Toimielinten jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet (kuntalain 31 §). Varajäsenet valitaan aina samassa vaalitoimituksessa kuin varsinaiset jäsenet. Varajäsenten ollessa henkilökohtaisia, ehdokkaana on käytännössä varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä muodostama ehdokaspari.

Jos lautakunnan jäsenten, varajäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnasta ollaan yksimielisiä, voidaan vaali suorittaa yksimielisenä ilman varsinaista vaalitoimitusta. Mikäli valittavista henkilöistä ei päästä yksimielisyyteen, toimitetaan vaali pääsääntöisesti enemmistövaalitapaa noudattaen. Mikäli kuitenkin riittävä määrä valtuutetuista vaatii, vaali on toimitettava suhteellisenä.

Valmistelija

Hallinnon asiantuntija Iivari Käkelä
puh. 044 778 0226, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Hallintoassistentti Veeti Varis
Puh. 044 778 0040, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää: 1. valita hyvinvointilautakuntaan seitsemän (7) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet valtuuston toimikaudeksi ja 2. nimetä varsinaisiksi jäseniksi valituista puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.